DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
16. juli 1998 *

I sag C-339/97,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Götz zur Hausen, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Storhertugdømmet Luxembourg ved afdelingschef Nicolas Schmit, Afdelingen for Internationale Økonomiske Forbindelser og Samarbejde, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos samme ministerium,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til

— Kommissionens direktiv 94/15/EF af 15. april 1994 om førstegangs tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (EFT L 103, s. 20), og

* Processprog: fransk.

— Kommissionens direktiv 94/51/EF af 7. november 1994 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/219/EØF om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EFT L 297, s. 29),

idet det ikke inden for de fastsatte frister har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme disse direktiver,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm (refererende dommer), og dommerne R. Schintgen, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray og K. M. Ioannou,

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. maj 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 30. september 1997 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til EF-traktatens

artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til

— Kommissionens direktiv 94/15/EF af 15. april 1994 om førstegangs tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (EFT L 103, s. 20), og

— Kommissionens direktiv 94/51/EF af 7. november 1994 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/219/EØF om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EFT L 297, s. 29),

idet det ikke inden for de fastsatte frister har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme disse direktiver.

2 Ifølge artikel 2 i direktiv 94/15 og 94/51 sætter medlemsstaterne de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme disse direktiver senest henholdsvis den 30. juni 1994 og den 30. april 1995, og de underretter straks Kommissionen herom.

3 Da Kommissionen ved disse fristers udløb ikke havde modtaget nogen meddelelse fra Storhertugdømmet Luxembourg eller var i besiddelse af nogen anden oplysning om foranstaltninger til gennemførelse af de pågældende direktiver, opfordrede den den 9. august 1994 med hensyn til direktiv 94/15 og den 2. august 1995 med hensyn til direktiv 94/51 den luxembourgske regering til at fremsætte sine bemærkninger inden for en frist på to måneder i henhold til traktatens artikel 169.

4 Da Kommissionen ikke fik meddelelse om nogen officiel foranstaltning til gennemførelse af direktiv 94/15 og 94/51 i luxembourgsk ret, rettede denne den 27. december 1996 to begrundede udtalelser til den luxembourgske regering og opfordrede den til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opfylde de forpligtelser, som følger af direktiv 94/15 og 94/51, inden for en frist på to måneder.

5 Ved skrivelse af 10. februar 1997 underrettede den luxembourgske regering Kommissionen om, at de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af de to direktiver var under forberedelse i henhold til en lov af 13. januar 1997.

6 Da Kommissionen ikke modtog nogen oplysning om, at gennemførelsesproceduren var afsluttet, anlagde den nærværende sag.

7 Storhertugdømmet Luxembourg erkender, at det ikke har gennemført direktiv 94/15 og 94/51 inden for de i disse fastsatte frister. Det har dog anført, at lovgivningsproceduren for vedtagelse af direktiverne ikke kunne påbegynde før vedtagelsen af lov af 13. januar 1997, som gennemførte Rådets direktiv 90/219/EØF om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EFT L 117, s. 1) og Rådets direktiv 90/220/EØF af 23. april 1990 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (EFT L 117, s. 15).

8 Ved skrivelse af 14. maj 1998 har Storhertugdømmet Luxembourg oplyst, at det har gennemført direktiv 94/15 ved storhertugelig anordning af 17. april 1998 (*Memorial* af 28.4.1998, s. 458).

9 Ved skrivelse indleveret den 25. juni 1998 har Kommissionen taget denne foranstaltning ad notam og har hævet denne del af sagen, men har opretholdt søgsmålet med hensyn til direktiv 94/51.

10 Det bemærkes med hensyn til direktiv 94/51, at ifølge fast retspraksis kan en medlemsstat ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes (jf. bl.a. dom af 2.10.1997, sag C-208/96, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 5375, præmis 9).

11 Da direktiv 94/51 ikke er blevet gennemført inden for den i dette fastsatte frist, må der gives Kommissionen medhold.

12 Det må følgelig fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler det i henhold til artikel 2 i direktiv 94/51, idet det ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv.

Sagens omkostninger

13 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

14 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 5, pålægges det den part, som hæver sagen, at betale sagens omkostninger, medmindre hævelsen er berettiget som følge af den anden parts forhold.

15 Kommissionen har frafaldet visse klagepunkter i stævningen, fordi Storhertugdømmet Luxembourg, efter at sagen var anlagt, har truffet de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre direktiv 94/15.

16 Det følger heraf, at Kommissionens hævelse er berettiget af Storhertugdømmet Luxembourgs forhold, idet dette i øvrigt har tabt sagen.

17 Følgelig må Storhertugdømmet Luxembourg dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler det i henhold til artikel 2 i Kommissionens direktiv 94/51/EF af 7. november 1994 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/219/EØF om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer, idet det ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv.

2) Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagens omkostninger.

Ragnemalm Schintgen Kapteyn

Murray Ioannou

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. juli 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling